

ВІТАЄМО З ДНЕМ НАУКИ! Педагогічні ВІСТІ

Травень, 2013 року

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЦИФРАХ І ФАКТАХ

Ще на зорі становлення університетів на стінах Болонського університету було написано: «Освіта без науки неможлива», тому що наукова діяльність є невід'ємним складником існування та успішної діяльності вищої школи. Саме науково-дослідна робота визначає обличчя сучасного ВНЗ як потужного центру наукових і педагогічних шкіл та традицій, які покликані забезпечувати інноваційний розвиток суспільства.

На IV Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти-2013» (28 лютого - 2 березня цього року) наш університет отримав Гран-прі «Лідер наукової та науково-технічної діяльності», а також Сертифікат «Якість наукових публікацій» за показниками міжнародної наукометричної бази даних SciVerse Scopus.

На XXIII Міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра-2013» та XII Міжнародній виставці закордонних навчальних закладів «Освіта за кордоном» (11 квітня), за багаторічний і плідний розвиток співпраці з науковими та освітніми інституціями зарубіжжя наш університет удостоєний Гран-прі у номінації «Міжнародне співробітництво у галузі освіти і науки». Ці нагороди — свідчення високої оцінки результатів праці колективу університету, який саме науку обрав головним важелем у своїй діяльності.

Наукові дослідження проводилися на академічному рівні та на рівні структурних підрозділів у 5 науково-дослідних інститутах, 3 науково-дослідних центрах подвійного підпорядкування НАПН, НАН та МОН України, 8 регіональних науково-методичних центрах, 21 науково-дослідній лабораторії, які співпрацюють з галузевими лабораторіями науково-дослідних інститутів НАПН України та НАН України, 10 наукових школах (академіка НАПН України В.Г.Кузя, член-кореспондент НАН України Н.С.Побірченко та М.Т.Мартинюк, професорів Л.А.Кіпніса, О.М.Коберника, Т.В.Кузнеця, А.С.Музиченка, Н.П.Сивачук, Т.Д.Кочубей, Т.Н.Азізова) та у рамках 39 комплексних кафедральних тем.

У університеті приділяється увага створенню належних умов для науково-дослідної роботи. Так, 3 жовтня 2012 р. відбулося відкриття Науково-дослідної лабораторії педагогічної компетентності (керівник — доц. О.О.Ярошинська), а 25 жовтня — Польсько-української науково-дослідної лабораторії дидактики імені Яна Амоса Коменського (доц. І.І.Осадченко).

Наукові дослідження здійснювали: 529 науково-педагогічних працівників, із них: 71 доктор наук, професор, 239 кандидатів наук, доцентів. Із 456 штатних науково-педагогічних працівників 25 (5,4%) докторів наук та 226 (49,6%) кандидатів наук. Із 73 викладачів-сумісників 46 (63%) мають науковий ступінь доктора наук та 13 (17,8%) — кандидата наук.

Минулого року тематичний план наукових досліджень включав 4 фундаментальні науково-дослідні роботи, 6 прикладних дослід-

жень, госпдоговірне дослідження. Науковці університету успішно витримали непрості конкурентні випробування, і у 2013 році за кошти державного бюджету розпочалася розробка 3 фундаментальних та 2 прикладних досліджень.

Важливим показником діяльності університету є захист інтелектуальної власності та розвиток інноваційної діяльності. За 2012 рік викладачами університету отримано два патенти (О.Б.Мелентєв), подано заявку до Державного інституту промислової власності для отримання патенту (Р.А.Якимчук). 25 березня цього року цей патент зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі і видано (вперше в історії нашого ВНЗ) на ім'я Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Отримано понад 75 заявок на реєстрацію об'єктів авторського права, 65 з яких подано у відділ реєстрації Державної служби інтелектуальної власності України. Викладачі отримали 55 (у 2011 р. — 36) охоронних документів (свідоцтв) на наукові публікації. Найбільше таких охоронних документів у проф. С.В.Совгіри — 13, доц. Г.Є.Гончаренко — 8, проф. А.С.Музиченка, доц. Н.П.Резнік та П.М.Курмасва — по 4.

Серед традиційних напрямів міжнародного співробітництва — підвищення кваліфікаційного рівня науково-педагогічних працівників у зарубіжних освітніх закладах; спільна із зарубіжними партнерами підготовка фахівців; міжнародні наукові конференції, симпозиуми та робочі зустрічі; членство у міжнародних наукових, освітніх, адміністративних структурах, асоціаціях, товариствах; участь викладачів та студентів у міжнародних програмах та фондах; висвітлення та відзначення наукових досягнень університету на міжнародному рівні; співробітництво по лінії міст-побратимів. Викладачі УДПУ імені Павла Тичини є членами 20 міжнародних адміністративних структур, асоціацій, товариств, семінарів тощо.

Інтернаціоналізацію сфер університету здійснював у рамках 36 угод співпраці з освітніми закладами закордону (Польщі, Росії, США, Франції, інших країн). Торік понад сто викладачів, аспі-

рантів, магістрантів, студентів брали участь у 89 міжнародних конференціях за межами України.

З метою координації зусиль інститутів, факультетів та кафедр університету в сфері українсько-ізраїльського освітнього, наукового і культурного співробітництва у червні 2012 року створено Українсько-ізраїльський центр освіти, науки і культури (керівник — проф. Н.А.Цимбал).

В умовах європейської інтеграції освітнього простору надзвичайно актуальним є представлення наукових здобутків університету на міжнародному рівні. Тому особливої ваги набувають публікації викладачів та студентів у зарубіжних виданнях. У 2012 р. маємо більше 150 таких публікацій.

У листопаді 2012 р. університету вперше був представлений у рейтингу вищих навчальних закладів України «Наука України у дзеркалі наукометричної бази даних SciVerse SCOPUS», зайнявши 43-тю позицію серед 104 ВНЗ України за кількістю цитувань світовою науковою спільнотою публікацій науковців університету (57 публікацій у SCOPUS, кількість цитувань — 179, індекс Гірша — 8).

У 2012 році видані 2245 публікацій різних форм, зокрема: 47 монографій; 9 підручників, з них з грифом МОН — 4; 374 навчальних посібники, з них 41 з грифом МОН; 206 методичних рекомендацій; 987 статей, та більше 600 тез (для порівняння: у 2011 році видано 24 монографій; 5 підручників, з них з грифом МОН — 4; 362 навчальних посібники, з них 35 — з грифом МОН; 205 методичних рекомендацій; 895 статей, з них — 93 статті у зарубіжних виданнях та 621 тезу доповідей; всього — 2127 одиниць друкованої продукції).

Протягом 2012 року на базі університету проведено 14 міжнародних, 39 всеукраїнських науково-практичних конференцій, 56 науково-практичних семінарів.

Докторантура в університеті функціонує з трьох спеціальностей: (13.00.01 — загальна педагогіка та історія педагогіки; 13.00.04 — теорія і методика професійної освіти; 01.02.04 — механіка деформованого тіла — відкрита у 2012 р.). Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації через аспірантуру

здійснювалася за 15-ма спеціальностями, одна з яких (19.00.07 — вікова та педагогічна психологія) відкрита у 2012 році.

Торік успішно захищено чотири докторські дисертації (Т.М.Шкваріна, П.Ю.Курмаєв, С.І.Ткачук, Л.І.Мамчур) та 28 кандидатських дисертацій. Найбільш активно захищалися аспіранти під керівництвом професорів Н.С.Побірченко, А.С.Музиченка, Т.Д.Кочубей, О.М.Коберника.

Значний внесок у поповнення рядів кандидатів наук здійснює спеціалізована вчена рада К74.053.01 зі спеціальностей 13.00.04 — теорія і методика професійної освіти та 13.00.07 — теорія і методика виховання (голова ради — професор, ректор університету Н.С.Побірченко, вчений секретар — доц. Н.М.Коляда). У 2012 р. у раді захищено 23 дисертації (у т.ч. 10 — викладачами університету).

Плідною є наукова та науково-технічна співпраця кафедр університету з науковими установами НАН, НАПН та галузевих академій наук України. Завдання спільної діяльності — сприяння підвищенню рівня фундаментальних і прикладних досліджень, що здійснюються в науково-дослідних організаціях і ВНЗ.

Одним із пріоритетних напрямів розвитку ВНЗ є організація інформаційної та видавничої діяльності. Торік видано 16 номерів 5 фахових видань: «Збірник наукових праць Уманського державного педа-

- серед посібників — «Методика навчання української мови у загальноосвітніх навчальних закладах» (В.О.Коваль, К.А.Коваль); «Стажерська діагностико-психокорекційна практика» (уклад. О.Д.Балдинюк, С.О.Роєнко; 2-е вид., переробл. та доповн).

Науково-дослідна та інноваційна робота студентів університету є найважливішим аспектом формування особистості майбутнього вченого та фахівця високої кваліфікації. У 2012 році до науково-дослідної роботи в 297 гуртках та проблемних групах було залучено близько 4 тисяч студентів, які активно працювали над дослідженнями і розробкою захищалися аспіранти під керівництвом професорів Н.С.Побірченко, А.С.Музиченка, Т.Д.Кочубей, О.М.Коберника.

Про високі показники студентської наукової роботи також свідчать проведені у 2012 році на базі університету 4 міжнародних та 6 всеукраїнських студентських конференцій і семінарів.

Наш університет посідає перше місце серед 29 педагогічних та гуманітарних ВНЗ України за результатами участі у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт. Переможцями конкурсу стали 17 студентів (наукові керівники: проф. О.М.Коберник, А.О.Карасевич, доц. М.М.Рогожа, І.І.Кривошея, З.В.Священко, Л.Б.Мартиненко, О.О.Кравченко, С.Ю.Діхтяренко, О.О.Ярошинська, Т.В.Кравченко, І.О.Білецька, Т.В.Лопушан, О.Ю.Зелінська, Л.А.Чвертко, М.В.Дудик, викл. Н.В.Осадчук).

У II етапі Всеукраїнського студентської олімпіади 7 осіб стали переможцями. Їх підготували: проф. А.О.Карасевич, Т.В.Кузнеця, О.М.Кобер-

для студентів та молодих учених (I місце — М.Марандука, науковий керівник проф. Н.П.Сивачук), III Міжнародний мовно-літературний конкурс імені Тараса Шевченка (I місце — М.Краєва, науковий керівник — доц. В.В.Розгон, М.С.Павленко; III місце — І.Большакова, науковий керівник — доц. І.І.Коломієць, Л.П.Пархета), Обласний конкурс бізнес-планів підприємницької діяльності (I місце — О.Ткаченко, І.Пуголовко, науковий керівник — доц. Л.А.Чвертко; II місце — О.Сліпчик, науковий керівник — О.Мішук; III місце — В.Суворова, науковий керівник — О.В.Митяй), I Всеукраїнський студентський турнір з історії (III місце — І.Кулик, Ю.Ярцун, В.Грубий, науковий керівник — проф. Т.В.Кузнеця, І.І.Кривошея), Міжнародна історична олімпіада «1812 рік і Україна» (I.Опацький, науковий керівник — доц. З.В.Священко), XII Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яценка (II місце — Т.Хорькова, науковий керівник — доц. О.А.Молодичук, З.І.Колмарова), XIII Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яценка (I місце — М.Краєва, науковий керівник — доц. В.О.Коваль, В.В.Розгон, О.Ю.Зелінська).

Результатами плідної співпраці наших викладачів-консультантів з учителями та учнями шкіл стали високі показники у II етапі Всеукраїнського конкурсу захисту наукових робіт МАН — перемога на Всеукраїнському рівні (консультант — доц. Т.В.Лопушан) та 21 — на обласному етапі конкурсу (консультанти П.І.Горохівський — 5 переможців, С.І.Терещук, О.В.Скус — по 2).

Науковими структурами підрозділами університету здійснюється значна робота з розвитку фундаментальних та прикладних досліджень, об'єднання зусиль та інтересів науковців і кафедр університету, інтеграції наукових досліджень і освітньої діяльності, спільної науково-дослідної діяльності викладачів і студентів.

Водночас виразно вимальовуються перспективи подальшої роботи в організації наукової та інноваційної діяльності. Зокрема, це істотне зрушення в площині фінансового наповнення спецрахунку університету за рахунок госпдоговірних тем; ефективна діяльність у сфері інтелектуальної власності, патентної діяльності, трансферу технологій; збільшення чисельності студентів-учасників міжнародних олімпіад, міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій та семінарів молодих учених і студентів; нагальною стає потреба створення системи інформатизації управління НДР в університеті; на часі — заснування фахового наукового електронного видання.

Лариса ТКАЧУК, проректор з наукової роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

гогічного університету імені Павла Тичини (педагогічні науки) (гол. ред. — проф., член-кор. НАПНУ М.Т.Мартинюк); «Історико-педагогічний альманах» (академік НАПНУ О.В.Сухомлинська); збірник наукових праць «Психолого-педагогічні проблеми сільської школи» (проф., член-кор. НАПНУ Н.С.Побірченко); науково-педагогічний журнал «Порівняльно-педагогічні студії» (спільно з НАПН) (проф. Н.М.Лавриченко); збірник наукових праць «Проблеми підготовки сучасного вчителя» (проф., член-кор. НАПНУ Н.С.Побірченко).

Проведено конкурс на кращий підручник, посібник. Переможцями стали: серед підручників — «Граматика англійської мови: теорія, практика, тести» (Н.М.Бріт, О.А.Голобородько, Г.О.Грабовая та ін., укл. Н.В.Гут, О.А.Заболотна);

ник, доц. Н.В.Дубова, В.В.Харитонова, Г.В.Безвержня, О.В.Скус, В.В.Сокирська, викл. Ф.К.Благодир.

Університет був базовим ВНЗ з проведення олімпіади з навчальної дисципліни «Політологія», II етапу XIII Міжнародного конкурсу з української мови, літератури та методик їх викладання імені Петра Яценка, II етапу III Міжнародного мовно-літературного конкурсу імені Тараса Шевченка.

Розширився спектр наукових конкурсів і змагань, в яких беруть участь і виборюють призові місця студенти університету. Зокрема, це конкурс «Педагог — це звучить гордо», що проводився МОНМСУ (два дипломи I ступеня — А.Борова, К.Моргун, науковий керівник — доц. Т.В.Кравченко), IV Міжнародний конкурс з українознавства

УНІВЕРСИТЕТ — ЦЕ СВІТ, ДЕ ПОЄДНУЮТЬСЯ ТРАДИЦІЙНІ ЦІННОСТІ ТА НОВАТОРСТВО

**Интерв'ю з проректором
з наукової роботи,
кандидатом
педагогічних наук,
доцентом Ларисою
Ткачук**

— Шановна Ларисо Василенко! Ваша професійна діяльність дуже тісно пов'язана з нашим університетом, адже його співробітником Ви стали ще в 1979 році. Ви добросовісно виконували професійні обов'язки на різних посадах: викладач, доцент, завідувач кафедри, декан факультету, а нині — Ви проректор з наукової роботи. Які приємні події у 2012 році ви пережили на цій посаді?

— Можу сказати, що з університетом пов'язує мене не лише професійна діяльність, а усе життя: моя бабуся — випускниця Уманського учительського інституту (так називався наш університет), мій батько закінчував фізико-математичний факультет і весь вік працював викладачем у нашому ВНЗ, а 1970 року стала студенткою фізико-математичного факультету і я. Отож, я представляю третє покоління педагогів моєї родини, третє покоління людей, пов'язаних з університетом і II покоління студентів фізмату.

Зазначу, що до нашого ВНЗ я прийшла ще в дошкільному віці. Мій батько, фронтовик Великої Вітчизняної війни, по закінченню офіцерської служби у Групі радянських військ в Германії вступив до Уманського державного педагогічного інституту імені П.Г.Тичини уже в дорослому віці. А я збиралася до школи, до I класу. Отож ми навчалися разом: батько як студент і я — першокласниця. В інституті саме створювався дитячий квартал і однією з чотирьох була маленька Лариса Рибак (моє дівоче прізвище), донька студента фізмату Василя Рибак. Тому можу сказати, що в наш університет я прийшла одразу на сцену. На сцені більшу частину часу я провела і в студентські роки. Нам пощастило: курс підібрався веселий, дружній, творчий і дуже співучий! Ми створили вокально-інструментальний ансамбль і нумо виступати в інституті, і не тільки в ньому. З концертами ми виїжджали і за межі України, оскільки активно працювали в Клубі інтернаціональної дружби, головою якого була я. Дружні студентські поїздки в Росію, країни Прибалтики, Молдову — в такий спосіб ми пізнавали світ, а світ — нас.

Усі приємні події на посаді проректора з наукової роботи пов'язані з успіхами наших викладачів та студентів на науковій ниві: це перемоги на студентських олімпіадах, призові місця на Міжнародних та Всеукраїнських конкурсах наукових робіт, визнання наукових здобутків викладачів на міждержавному рівні — рейтинг наукометричної бази Scopus.

Приємні емоції, попри хвилювання, мені пощастило пережити і під час складання звіту про наукову діяльність університету в 2012 році у Міністерстві освіти і науки України. Наші наукові здобутки були гідно оцінені, інформація про університет розміщена на сайті і на міністерському сайті та й усні схвальні відгуки від співробітників Міністерства теж було приємно чути. Отож, завдяки плідній науковій праці усього нашого професорсько-викладацького колективу та студентства мені пощастило пережити приємні хвилини і на такому високому, державному рівні, за що щиро вдячна нашим науковцям.

Сподіваємося на гарні здобутки і в поточному році, оскільки гідний початок уже є: так, на IV Міжнародній виставці «Сучасний заклад освіти-2013» наш університет отримав гран-прі та здобув звання «Лідер наукової та науково-технічної

діяльності». А сертифікат «Якість наукових публікацій за показниками наукометричної бази Scopus» свідчить про визнання наукових здобутків на світовому рівні.

— Нещодавно Ви відзначили славний ювілей і ми ще раз з радістю вітаємо Вас. Зважаючи на Ваш давній зв'язок з університетом, скажіть будь-ласка, як змінилося університетське життя сьогодні?

— Звісно, зміни вражають. Сьогодні університет дає значно більше можливостей для студентів та викладачів, створюються умови для самореалізації та саморозвитку: навчально-наукова діяльність, міжнародна співпраця, можливість навчатися за програмою «Два дипломи», стажування в провідних ВНЗ України та за кордоном — раніше таке і на думку не спадало.

Вражають і кількісні зміни: в мої студентські роки було всього 3 факультети, а нині — 12. Значно зріс відсоток викладачів, які мають наукові ступені доктора чи кандидата наук, вчене звання професора та доцента. Та й самодіяльність, активною учасницею якої я завжди була, теж змінилася — сьогодні це яскраві виступи професіоналів, свято для душі. Але радісно відзначити, що найкращі традиції в університеті зберігаються упродовж десятиліть і тягнуться ще з минулого тисячоліття: це і турбота про студента, створення атмосфери взаємопідтримки і взаєморозуміння, увага і повага до кожного. Напевне, це відлуння ще середньовічних університетів, де сповідувалась спільність викладача і студента, учителя та учня. Незважаючи на пройдені віки, такий підхід актуальний і сьогодні, а наш університет тому підтвердження.

— Читачів завжди цікавить особисте життя відомих людей. Знаємо, що Ваше життя прикрашають Ваші діти та троє онуків. Які наукові здібності Ваші онук та дві внучки вже встигли продемонструвати бабусі, а за сумісництвом — проректору з наукової роботи?

— Ця тема для мене дуже близька і приємна. Мій найстарший онук Нікітка вже першокласник, йому 7 років, він вже заявив про себе як естет і мистецько-творча особистість. Має нахил до музики: грає на сопілці та на флейті. Ще один аспект творчості — хореографія: танцює в стилі hip-hop, однак з легкістю може перейти від сучасного стилю до народного.

Софіяка у свої 5 років справжня леді, надзвичайно серйозно ставить до свого вигляду, прискіпливо добирає гардероб. Вона загадкова і багатобачлива, впевнена, що її таланти обов'язково порадують нас.

Найменша внучка, Настуля, моя найбільша наукова надія, адже у свої два роки вже знає абетку і майже півсотні дитячих віршиків. Ми з нею духовно близькі, напевне тому що разом з першими хвилинами її життя. Усі мої внуки — це моє щастя, моя наснага до життя і наукової творчості. Користуючись нагодою, дозволяйте привітати Вас, шановні колеги, зі святом науки в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини. Щиро зичу успіхів на науковій ниві, творчих здобутків, радості від наукової та навчальної діяльності!

**Бесіду вела
І. Албул**

**О. дудник,
канд. іст. наук,
декан мистецько-педагогічного факультету.**
У 2012-2013 навчальному році міжнародна співпраця стала невід'ємним складником життя професорсько-викладацького колективу мистецько-педагогічного факультету.

Одним із досягнень в міжнародній діяльності факультету є встановлення міжнародних зв'язків з науковцями Європи та Америки. Традиційним напрямом міжнародного співробітництва є міжнародні наукові конференції та семінари, конкурси.

Другий рік поспіль, відповідно до угоди про співпрацю з відділом педагогічної естетики та етики Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, проводиться Міжнародна науково-практична конференція «Професійно-мистецька школа у системі національної освіти України». А в роботі Міжнародної науково-практичної конференції «Мистецтво у контексті освітньої парадигми: вітчизняний та зарубіжний досвід» (січень 2013 р.) в обговоренні важливої для сьогоднішньої проблеми мистецької освіти взяли участь 119 науковців з України, Бразилії, Німеччини, Польщі, Республіки Білорусь, Республіки Казахстан та Росії. У пленарному засіданні конференції взяла участь делегація науковців з університету Сан-Паулу, одного з найбільших та найвідоміших університетів Бразилії, які поділилися досвідом підготовки музиканта-педагога за рубежом.

Цікавим є факт, що в університеті працював донедавна професор, доктор наук в галузі літератури, письменник, перекладач Борис Шнайдерман, який родом з Умані.

Викладачі факультету є учасниками міжнародних наукових зібрань, які проводяться на базі провідних вітчизняних вузів: X Міжнародних педагогічно-мистецьких читань пам'яті професора Олени Рудницької (Інститут

Зарубіжні зв'язки

РОЗШИРЮЮЧИ СПІВПРАЦЮ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, грудень 2012 р.), конференції «Педагогіка А.С.Макаренка в полікультурному освітньому просторі» (Полтавський національний педагогічний університет імені Володимира Короленка, березень 2013 р.), семінару «Концептуальні основи підготовки спеціалістів: традиції, та перспективи у контексті реалії сучасної освіти» (Вінницька філія Університету сучасних знань, березень 2013 р.). 9-13 трав-

ня 2013 року, у м. Дрогобич Львівської обл. творчий колектив «Акварелі» (керівник Віра Калабська) взяв участь у VI Міжнародному конкурсі «Простори» (Полтавський національний педагогічний університет імені Володимира Короленка, березень 2013 р.), семінару «Концептуальні основи підготовки спеціалістів: традиції, та перспективи у контексті реалії сучасної освіти» (Вінницька філія Університету сучасних знань, березень 2013 р.). 9-13 трав-

Міжнародна діяльність факультету інтегрується в міжнародну діяльність університету. У рамках співпраці університету з вищими навчальними закладами Республіки Польща народні аматорські ансамблі: сучасного танцю «Візаві» (керівник Людмила Андрощук) та народного танцю «Яворина» (керівник Сергій Куценко) взяли участь у мистецькому фестивалі у м. Лешно, організатором, якого є Вища професійна школа імені Яна Амоса Коменського. У червні 2013 року на базі факультету кафедрою хореографії та художньої культури (зав. кафедри Людмила Андрощук) проводиться Міжнародний науково-практичний семінар «Техніка Жак-Далькроза як засіб творчого самовираження особистості майбутнього вчителя мистецьких дисциплін» за участі завідувач кафедр ритміки та фортепіанної імпровізації Полянської музичної академії професора Малгазати Купіск.

Факультет зробив нові кроки на ниві міжнародної діяльності, що є результатом наполегливої праці професорсько-викладацького колективу.

Новації

НАУКОВІ ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

**Т. КОМАР,
канд. екон. наук,
декан економічного
факультету**

Із моменту свого заснування економічний факультет веде плідну навчальну, виховну, методичну та науково-дослідницьку роботу.

Результати цієї діяльності знаходять свій прояв в опублікованих монографіях, підручниках, статтях, збірниках наукових праць, тезах доповідей та ін. Напружена робота ведеться як професорсько-викладацьким складом, так і студентами факультету: працюють наукові гуртки, проходять наукові студентські конференції, готуються наукові статті тощо.

Функціонування наукової школи доктора економічних наук, професора А.С.-Музиченка дозволяє досліджувати проблеми інвестиційного менеджменту, регулювання ринкової економіки в умовах трансформації українського суспільства. Протягом навчального року під керівництвом Анатолія Степановича захищено дві докторських дисертації: П.Ю.Курмаєв «Науково-методичні основи регулювання економічного розвитку на регіональному рівні» за спеціальністю 08.00.03 — економіка та управління національним господарством; Н.П.Резнік «Організаційно-економічний механізм залучення інвестицій в агропромисловий комплекс» за спеціальністю 08.00.04 — економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Приємною подією став захист чотирьох кандидатських дисертацій: Т.В.Комар «Вплив інфляції на економічне зростання» за спеціальністю 08.00.01 — економічна теорія та історія економічної думки; І.М.Поворознюк «Оплата праці в трансформаційній економіці постсоціалістичних країн» за спеціальністю 08.00.01 — економічна теорія та історія економічної думки; О.В.Митяй «Організаційно-економічні механізми підвищення ефективності діяльності аграрних підприємств» за спеціальністю 08.00.04 — економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності); І.С.Бондарука «Пенсійне забезпечення в системі економічної безпеки держави» за спеціальністю 08.00.03 — економіка та управління національним господарством.

Результати наукової роботи заслуховуються та обговорюються на щорічних наукових конференціях, б з яких проведені чи будуть проведені протягом цього року, зокрема міжнародні: «Пріо-

ритети розвитку національної економіки в умовах світової економічної кризи» (1 лютого), «Економічна теорія та практика» (12 березня), «Політичні, правові та фінансово-економічні пріоритети розвитку економіки України: стратегія і перспективи» (30 травня), «Інноваційна складова сучасного економічного розвитку» (7 червня); Всеукраїнські: «Перспективи розвитку туристичної індустрії в Україні: регіональні аспекти» (22 березня); «Актуальні проблеми економічної динаміки» (28 березня).

У рамках підготовки молодих науково-педагогічних кадрів на кафедрах працюють студентські наукові гуртки. Результати своєї роботи студенти демонструють при захисті дипломних проектів, доповідають на студентських наукових конференціях університету й міжвузівських зібраннях.

Студенти факультету неодноразово здобували перемоги у міських та обласних конкурсах бізнес-планів, на яких вони презентували свої бізнес-ідеї як виробни-

чого, так і соціального характеру. Цього року серед двадцяти п'яти представлених проектів члени експертної комісії у номінації «Виробнича сфера» одноголосно віддали перше місце студентці 4 курсу Анні Король за бізнес-план підприємства «Крила» (керівник к. е. н., доцент Людмила Чвертко), а у номінації «Соціальна сфера» у нелегкій боротьбі перше місце здобув студент 2 курсу Богдан Нікіфоров з бізнес-планом «Садиба „Панський двір“» (керівник — к. е. н. Інна Поворознюк). Третє місце отримала магістранта Наталія Кусяк з проектом «Готель для тварин «Рукавичка»» (керівник — к. е. н., доцент Ольга Міщук).

Географія наукових зв'язків сягає багатьох навчальних та наукових закладів України, Росії, близького та далекого зарубіжжя. Магістранти Катерина Замулянець, Інна Гусак та викладач Інна Король стали учасниками програми двох дипломів у Вищій менеджерській школі міста Легніца. Такі програми, що розширюють спектр навчальних спеціальностей, дають змогу отримати, окрім українського, європейський диплом, що дає молоді більше можливостей успішно увійти на сучасний динамічний ринок праці.

Викладачі, співробітники і студенти економічного факультету мають подальші плани щодо науково-дослідницької, науково-педагогічної, науково-організаційної та науково-інформаційної діяльності, спрямованої на отримання та використання нових знань у економічній сфері в умовах ринкових перетворень в Україні.

**На знімку:
під час міського
конкурсу бізнес-планів
серед студентів.**

Наукові школи

ОБ'ЄДНАНІ НАУКОВИМ ПОШУКОМ

С.ТКАЧУК, доктор пед. наук, професор, декан технологічно-педагогічного факультету

В ідеалі наукова уособлює найскравіший прояв колективної форми творчості під безпосереднім ідейним і практичним керівництвом визначеного ученого вчителя, який живить цей колектив науковими ідеями і визначає зміст та методи наукових досліджень.

Наукова школа професора О.М.Коберника є вагомим науковою спільнотою однодумців, які проводять дослідження в галузях теорії та методики виховання, теорії і методики технологічної та професійної освіти.

Наукова школа заснована в 1998 році, на той час ще кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри загальної педагогіки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини О.М.Коберником. У цей період Олександр Миколайович плідно працював над написанням дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук у докторантурі Центрального інституту післядипломної освіти Національної академії педагогічних наук України. Тему для дисертаційного дослідження «Психолого-педагогічне проектування виховного процесу в сільській загальноосвітній школі» було обрано не випадково. Як відомо, Олександр Миколайович свою педагогічну діяльність розпочав вчителем праці і фізики у сільській школі, що на Житомирщині. Через декілька років Олександр Миколайович було призначено директором сільської школи. Саме цей досвід, що практичну педагогічну діяльність перевірено та скореговану у

сільською загальноосвітньою навчальною закладом, було покладено в основу вищезазначеного дисертаційного дослідження.

Оскільки Олександр Миколайович у свій час працював учителем трудового навчання, проблеми технологічної підготовки школярів були йому близькими та знайомими. У той час проблемами технологічної освіти учнів загальноосвітніх навчальних закладів, популяризацією трудового навчання в Україні займалася невелика кількість, проте висококваліфікованих, ерудованих та досвідчених науковців (Д.О.Тхоржевський, В.К.Сидоренко, В.М.Мадзігон, Г.В.Терещук, Р.С.Гуревич та інші). Трудове навчання на зламі століть потребувало кардинальних реформаций не тільки у змісті шкільного предмету, але й у підходах до формування змісту і системи навчання загалом. Саме ці виклики сприяли створенню підґрунтя для організації та проведення масштабних дос-

ліджень в галузі трудового навчання. Не залишилася осторонь і молода наукова школа професора О.М.Коберника.

За період діяльності наукової школи професора О.М.Коберника захищено два дисертаційних дослідження на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук (А.Ю.Цина, А.Г.Грищенко) та двадцять одне дисертаційне дослідження на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук (Л.Л.Головок, Т.О.Шевчук, Л.М.Росенко, С.М.Ящук, В.В.Бербец, О.Б.Авраменко, О.Г.Гервас, І.П.Андрощук, І.В.Савенко, В.В.Харитонова, Ю.В.Ковальчук, О.В.Нагайчук, О.С.Благосмислов, В.В.Гаргін, Т.О.-Столярова, Л.О.Чистякова, Л.В.Кравченко, О.В.Василенко, М.І.Гагарін, Н.С.Мамчур, Т.В.Капелюшна).

За період функціонування наукової школи її членами підготовлено та опубліковано: 2 підручники, 10 монографій, 3 навчальних посібника з грифом МОН України,

більше 15 навчально-методичних посібників та понад 450 статей і тез у фахових виданнях та збірниках.

З кожним роком до наукової школи професора О.М.Коберника долучаються нові дослідники. Так, за наукового консультування Олександра Миколайовича здійснюється написання чотирьох дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 — теорія і методика професійної освіти (В.В.Бойченко, С.М.Ящук, В.Ф.Валюк, В.В.Бербец). Ці дослідження спрямовані на розробку теорії та методики підготовки майбутніх учителів в контексті реформування вищої школи України.

За останні роки наукова школа професора О.М.Коберника поповнилася аспірантами (О.В.Галай, Т.В.Кузьменко, С.М.Прищеп, А.О.Максютов, В.А.Михайлевська, Т.М.Бербец) та здобувачами (В.Д.Гайдук, К.П.Пентій, О.П.Сажієнко, В.В.Хренова). Молоді науковці досліджують актуальні питання історії, теорії та методики професійного навчання та навчання технологій в світлі кардинальної зміни освітніх стандартів базової та старшої загальноосвітньої школи України.

Наукова школа професора О.М.Коберника постійно поповнює свої ряди молодими, енергійними, ерудованими, допитливими та наполегливими науковцями, які роблять важливий внесок у розвиток педагогічної науки України.

Звітують інститути

НАШІ ПРІОРИТЕТИ

В. КОВАЛЬ, канд. пед. наук, доцент, директор Інституту філології та суспільствознавства

Дотримання стандартів підвищення кваліфікаційного рівня фахівців вищої школи є необхідною вимогою сьогодення та одним із шляхів наближення до європейських стандартів надання освітніх послуг.

Пріоритетним напрямом науково-дослідної роботи Інституту філології та суспільствознавства є колективні дослідження і, як наслідок, — плідна видавнича діяльність. За 2012 рік та початок 2013-го опубліковано 17 монографій, 21 навчальний посібник з грифом, більше 70 навчальних посібників без грифу, підручник з грифом МОН України, 2 підручники без грифу МОН, хрестоматію, 2 електронні підручники, понад 50 методичних рекомендацій і брошур, понад 200 статей і тез доповідей.

На базі кафедри української мови та методики її навчання факультет української філології діє аспірантура зі спеціальності 10.02.01 — українська мова; кафедри історії України історичного факультету 07.00.01 — історія України.

У межах ФУФ функціонує науково-дослідна лабораторія «Етнологія Черкаського краю», керівник якої (проф. Н.П.Сивачук) власним прикладом спонукає викладачів-українознавців до постійного наукового пошуку, до написання статей, здійснення наукових розвідок у площині вивчення локально-регіональних особливостей традиційної народної культури Черкащини, і в першу чергу історичної Уманщини. Широкомасштабна наукова діяльність лабораторії залучає до пошуково-дослідницької роботи як докторантів, аспірантів, так і студентів; на часі — картографування фольклорно-етнографічного матеріалу наукового архіву.

Успішні роботи в науковій сфері сприяє активне співробітництво з Інститутом української мови НАН України, що здійснюється на базі Східнопопулярного лінгвокраєзнавчого центру (керівник — проф. Т.М.Тищенко). Налагоджена співпраця у рамках міжнародних проектів славистичних дослід-

жень, проведення форумів, виставок, робочих зустрічей із закордонними колегами координується доц. В.В.Денисюком, О.Ю.Зелінською; з Міжнародним Конгресом Українців Канади — проф. Н.П.Сивачук; роботу Українсько-ізраїльського центру освіти, науки і культури як структурного підрозділу УДПУ — проф. Н.А.Цимбал.

Роботу історичного факультету вирізняє наукове співробітництво з галузевими академіями наук України. Зокрема, задекларовані угоди з Українським інститутом національної пам'яті; Національною спілкою краєзнавців України; співпраця з установами та організаціями інших країн (Варшавський університет (історичний факультет та факультет інтердисциплінарних досліджень); Лабораторія міждисциплінарних гуманітарних студій та історичний факультет; Європейський колегіум імені Яна Павла II Університету імені Адама Міцкевича; Інститут історії Академії імені Яна Длугоша; Інституту історії та Інститут літературознавства ПАН (Варшава); Університет імені Кардинала Стефана Вишинського (Варшава); Вармінсько-Мазурський Університет (факультет суспільних дисциплін, Ольштин). Діяльність Польського культурно-освітнього центру УДПУ (науковий директор — проф. І.І.Кривошея), організація міжнародних проектів відбувається у рамках діяльності Колегіуму МІГУС Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (науковий директор — проф. І.І.Кривошея) та популяризації закордонних відряджень викладачів кафедри та студентів (так, магістр Т.Солощенко — докторант Університету імені Адама Міцкевича в Познані).

Найістотношою ланкою наукової роботи факультету іноземної філології є його активна міжнародна діяльність, а саме функціонування на його теренах Регіонального центру навчання іноземних мов (очільник — проф. Н.М.Бріт), до складу якого входить 2 лабораторії: педагогічної компара-

тивистичної (керівник — проф. О.А.Заболотна) та навчання іноземних мов (доц. А.С.Гембарук), на базі яких здійснюється обмін досвідом викладачів факультету та поглиблення наукового співробітництва за рахунок участі у конференціях різного рівня.

Однією з форм роботи зі студентством на факультеті української філології зокрема, є участь у студентському науково-фольклорному товаристві імені Хрисанфа Ящуржинського, літературному об'єднанні імені Миколи Бажана, майстер-класах «Театр слова», «Українська народна вишивка», лінгвістичному студентському науковому товаристві імені Агатангела Кримського. Простежується чітка тенденція до активної участі та здобуття призових місць у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт.

Традиційним стало проведення спільно з відділом освіти Черкаської області на базі ІФС I та II обласного (регіонального) етапів XIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яценка, на якому М. Краєва (студентка IV к. 2 групи) посіла почесне I місце (грудень, 2012); (факультет суспільних дисциплін, Ольштин). Діяльність Польського культурно-освітнього центру УДПУ (науковий директор — проф. І.І.Кривошея), організація міжнародних проектів відбувається у рамках діяльності Колегіуму МІГУС Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (науковий директор — проф. І.І.Кривошея) та популяризації закордонних відряджень викладачів кафедри та студентів (так, магістр Т.Солощенко — докторант Університету імені Адама Міцкевича в Познані).

всесвітньої історії (I місце). Щороку зростає тенденція до здобуття призових місць на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт за різними напрямками (студенти І. Воронкова (V курс 3 група; 2012 р., III місце) та Л. Мельниченко (V курс 1-м група; 2013 р., III місце).

На історичному факультеті за звітний період переможцями Всеукраїнських конкурсів наукових робіт та призерами Всеукраїнських олімпіад і турнірів стало 14 студентів. На базі історичного факультету проводиться II тур Всеукраїнської студентської олімпіади з політології (квітень 2012 р.), у роботі якої взяли участь 81 студент з 52 вищих навчальних закладів.

Тому істотними чинниками впливу на ефективність здійснення наукової діяльності Інституту є:

- інтенсифікація видавничої діяльності як результату активного науково-дослідного пошуку професорсько-викладацького складу;
- розвиток наукових шкіл
- модернізація форм проведення науково-методичного співпраці з різними установами та організаціями (робота в онлайн-режимі, інтернет-конференції, інтернет-семінари);
- поглиблене вивчення іноземної мови викладачами та студентами;
- популяризація такої форми роботи як здійснення обміну студентами;
- посилення підготовки студентської молоді до участі у наукових конференціях, конкурсах та олімпіадах.

Отже, незважаючи на складний для України період реформування та розвитку в галузі освіти, Інститут філології та суспільствознавства не лише зберіг створений у попередні роки статус висококваліфікованого науково-педагогічного підрозділу, але і примножив власний потенціал новими здобутками, що дає йому можливість активно розвиватися, займати чільне місце серед інших структурних одиниць університету.

Коротко

ГРАН-ПРІ МІЖНАРОДНОЇ ВИСТАВКИ «ОСВІТА ТА КАР'ЄРА-2013»

11 квітня у Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім» відбулося урочисте відкриття XXIII Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта та кар'єра-2013» та XII Міжнародної виставки закордонних навчальних закладів «Освіта за кордоном». Організатори заходу — Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, Товариство «Знання» України та Київський молодіжний центр праці.

На виставці, яка тривала протягом трьох днів, були представлені 65 українських та 71 закордонний вищий навчальний заклад, зокрема з Республіки Польща, Російської Федерації, Чеської Республіки, Канади, Французької Республіки, Латвійської Республіки, Литовської Республіки, Федеративної Республіки Німеччина, Швейцарської Конфедерації, Держави Ізраїлю, Італійської Республіки, Великої Британії, Сполучених Штатів Америки та ін.

У урочистому відкритті виставки взяли участь заступник Міністра освіти і науки України Олексій Дніпров, заступник голови КМДА Віктор Корж, Президент Національної академії педагогічних наук України Василь Кремень, заступник Міністра науки та вищої освіти Республіки Польща Яцек Гулінський, Надзвичайний і Повноважний Посол Польщі в Україні Генрик Літвін, другий секретар Посольства Чеської Республіки в Україні, директор Чеського центру у Києві Дагмар Остржанська, керівники вищих навчальних закладів з усієї України, а також освітяни, студенти та представники ЗМІ.

Після привітань почесних гостей відбулося урочисте нагородження переможців рейтингового виставкового конкурсу XXIII Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра-2013».

За багаторічний і плідний розвиток співпраці з науковими та освітніми інституціями зарубіжжя університет удостоєний Гран-прі у номінації «Міжнародне співробітництво у галузі освіти і науки». Нагороду отримувала ректор університету — доктор педагогічних наук, професор, членкореспондент НАПН України Наталя Побірченко.

ГОСТІ З КЕМБРИДЖУ

Традиційно велику увагу Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини надає залученню до навчального процесу провідних науковців України та світу. Так, нещодавно до читання лекцій для студентів природничо-географічного факультету були запрошені професори Кембриджського університету Браян і Маргарет Каллінгем, яких супроводжувала доктор біологічних наук, професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка Тетяна Берегова. Зустрічали гостей директор інституту природничо-математичної та технологічної освіти професор Олександр Коберник та декани факультетів (див. знімок).

Під час зустрічі з колективом природничо-географічного факультету відомі науковці прочитали лекцію на тему «Система природничо-наукової підготовки студентів в Кембриджському університеті». Слухачами відкритої лекції були не лише студенти II-V курсів, але й викладачі, аспіранти та докторанти. По закінченню лекції аудиторія слухачів включилась у жваву дискусію, гостям було поставлено низку цікавих запитань.

Під великим позитивним враженням залишилися Браян і Маргарет Каллінгем від сучасного оформлення та оснащення науково-дослідних лабораторій університету, зокрема її лабораторії природничо-географічного факультету «Екологія та освіта» (наук. кер. — Ганна Гончаренко).

Передаючи шановним гостям сувеніри на згадку, директор інституту Олександр Коберник та декан природничо-географічного факультету Руслан Якимчук висловили слова вдячності і сподівання на подальшу співпрацю.

ВІДБУЛАСЯ ВСЕУКРАЇНСЬКА ОЛІМПІАДА З ПОЛІТОЛОГІЇ

Історичний факультет УДПУ провів II етап Всеукраїнської студентської олімпіади з навчальної дисципліни «Політологія» для студентів вищих навчальних закладів, де політологія не є спеціальністю.

В олімпіаді взяли участь 73 учасники — представники 39 вищих навчальних закладів з усіх регіонів України. Студенти випробовували свої знання та уміння у двох турах: теоретичному та дослідницькому. Під час виконання конкурсних завдань учасники продемонстрували креативний підхід, високий рівень політичної та громадянської культури, систематизовані наукові знання про історію та теорію політичної науки, уміння самостійно аналізувати політичні явища та процеси.

За результатами олімпіади перемогу здобула Ліана Милка (Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка), диплому II ступеня удостоєний студент історичного факультету нашого університету Ігор Опацький.

ЛАБОРАТОРІЯ ДИДАКТИКИ ІМЕНІ ЯНА КОМЕНСЬКОГО

І. ОСАДЧЕНКО,
зав. лабораторії,
канд. пед. наук, доцент
Входження людства у нову стадію розвитку, яку прийнято називати суспільством знань, як вищою формою інформаційного суспільства, ставить підвищені вимоги щодо якнайповнішого використання потенціалу сучасної освіти. Нинішня ситуація характеризується глобальною трансформацією усіх університетів до якісного нового типу навчальної установи трьох тисячоліття. Об'єктивна необхідність вимагає поступового, але неухильного вклучення Уманського державного університету імені Павла Тичини до системи міжнародних відносин, інтеграційних процесів.

Наш університет має досвід результативної співпраці з науковими-освітніми закладами України, близького і далекого зарубіжжя, зокрема Польщі. Це, зокрема, засвідчено створенням минулого року на факультеті початкової освіти Польсько-української науково-дослідної лабораторії дидактики імені Яна Амоса Коменського за ініціативи Вищої школи професійної освіти ім. Я. А. Коменського (Лешно) за підтримки ректора, проф. Н. С. Побірченко.

З педагогами Польщі, а відтепер Росії, Білорусі, Казахстану, Узбекистану лабораторію поєднують плідні партнерські науково-дослідні стосунки, які будуються на взаємній зацікавленості та бажанні співпрацювати. Грунтуючись на цих засадах, нині укладені та у процесі укладання договори про співпрацю з факультетом початкової освіти Федеральної державної бюджетної установи вищої професійної освіти «Поволзька державна соціально-гуманітарна академія» (Самара, Росія); відділом науково-дослідницької роботи філіалу федеральної державної бюджетної установи вищої професійної освіти «Санкт-Петербурзький державний економічний університет» в Чебоксарах (Росія); лабораторією дидактики Інституту педагогіки НАПН України; Державним освітнім закладом вищої професійної освіти «Північно-кавказький університет» (Ставрополь, Росія); Тольяттинським державним університетом (Росія).

Колектив лабораторії тісно співпрацює з іншими підрозділами Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини та щиро дякує за підтримку і допомогу Л.В.Ткачук — к. п. н., доц., проф. ректору з наукової роботи,

О.А.Заболотній — к. п. н., проф., директору Інституту міжнародного співробітництва, І.І.Кривошеї — к. істор. н., проф., директору Польсько-українського культурного центру. У межах лабораторії створено бібліотеку з метою надання допомоги аспірантам, докторантам у здійсненні досліджень, студентам — у підготовці до занять.

Свідченням актуальності та дієвості лабораторії є низка організованих та проведених на її базі лише за 2012-2013 н. р. заходів: Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції використання дидактичних ідей Яна Амоса Коменського» (24-25 жовтня 2012 р.), присвяченої власне відкриттю лабораторії, та яку відвідали понад 30 представників з Польщі; Міжнародної Інтернет-конференції «Дидактика Яна Амоса Коменського: від минулого до сьогодення» (27 квітня 2012 р.). Здобули популярність серед науково-педагогічних працівників України міжвузівські науково-методичні семінари: «Категоріальний аналіз сучасних дидактичних понять» (Умань, 30 жовтня 2012 р.), «Сучасні дидактичні системи у вищих навчальних закладах» (Луцьк, 15 листопада 2012 р.), «Методика формулювання ситуаційних завдань та формування кейсів» (Черкаси, 27 лютого 2012 р.). Започатковано вручення активним учасникам заходів лабораторії дипломів за «За внесок у сучасну популяризацію ідей Я. А. Коменського».

Матеріали проведених конференцій та науково-методичних семінарів (тези та статті) презентовані на сторінках створеного сайту лабораторії дидактики (<http://komeniana.udpu.org.ua>) у рубриці «Конференції, науково-методичні семінари». Також на сайті можна ознайомитися з матеріалами рубрик «Інформація про лабораторію», «Сторінки історії: від Я. А. Коменського — до сьогодні», «Категорії дидактики: полеміка часу», «Психодидактика», «Банк педагогічних ситуацій».

Нині офіційно зареєстровано збірник наукових праць «Вісник лабораторії дидактики імені Я. А. Коменського» («FOLIA COMENIANA») з правом друку тричі на рік п'ятьма мовами. Співробітниками лабораторії налагоджена система розсилки членам лабораторії інформаційних листів конференцій, що відбуваються в Україні та закордоном. Польсько-українська науково-дослідна лабораторія дидактики імені Яна Амоса Коменського завжди відкрита для співпраці на освітній та культурній ниві. Будемо щиро раді новим ідеям, новим проектам!

ДО ЧИТАЧА — ЧЕРЕЗ ІНТЕРНЕТ

Т. ГРИГОРЕНКО,
канд. філол. наук,
доцент, директор
Наукової бібліотеки

Сьогодні бібліотека ВНЗ є стратегічним партнером у науковій, освітній, виховній сферах діяльності, його науково-інформаційним центром. Створення та підтримка власних веб-сайтів стає одним із найактуальніших та перспективних напрямків діяльності сучасних бібліотек. Перший в світі веб-сайт відкрито в 1991 році Європейською радою з ядерних випробувань (Великобританія). В 1994-1995 роках в США та Англії з'явилися перші бібліотечні сайти. Створення та підтримка власного веб-сайту стала для бібліотеки одним з головних напрямків діяльності. Веб-сайт бібліотеки в Інтернеті — це могутній інструмент бібліотечно-інформаційного обслуговування та інформаційного комплексу університету, який відіграє надзвичайно важливу роль у розвитку науки та діяльності науковців.

Створення веб-сайту — це велика творча праця всього колективу. У цій роботі працівники виконують загальні вимоги, яким відповідає веб-сайт, а саме: якість наповнення, стабільність та актуальність інформаційних ресурсів, зручність навігації.

Найголовніше — це задоволення інформаційних запитів наших користувачів. Гортаючи сторінки (розділи веб-сайту), за якими знаходиться безмежний океан знань, кожний користувач-студент, аспірант, науковець, викладач, бібліотекар може задовольнити будь-який запит.

Електронні ресурси, а зокрема: електронний каталог, який допускає можливість пошуку літератури за різними критеріями і нараховує 33132 записи, а також електронні підручники та посібники є одними з найважливіших бібліотечних ресурсів, адже дозволяють забезпечити цілодобовий доступ до відомостей про бібліотечний фонд.

Як правило, великий попит у користувачів має електронний каталог статей з періодичних видань, список яких можна переглянути на сторінках сайту.

Його створення — процес дуже трудомісткий. Щоб завжди мати актуальну інформацію з періодичних видань, необхідно здійснювати їхнє оброблення сучасними методами і в дуже стислі терміни.

Важливим джерелом інформації для науковця може послужити розділ сайту, де розміщені нові надходження, а саме: нові надходження до фондів Наукової бібліотеки та праці викладачів у фондах Наукової бібліотеки.

До перегляду користувачів завжди доступні видання УДПУ:

- збірник наукових праць УДПУ;
- психолого-педагогічні проблеми сільської школи;
- проблеми підготовки сучасного вчителя;
- історико-педагогічний альманах;
- порівняльно-педагогічні студії.

На сайті також можна ознайомитися з науковими ресурсами України, зокрема:

- видання ДНПБ України імені Сухомлинського;
- наукова періодика НБУ імені Вернадського;
- електронні фахові видання НБУ імені Вернадського;
- відкриті архіви України.

Як бачимо, веб-сайт бібліотеки — один із самих ефективних, зручних методів доведення до користувачів необхідної для них інформації.

Відвідуваність веб-сайту нашої бібліотеки зростає з кожним роком, а це означає, що він успішно розвивається, поповнюється. Головне завдання освітньої діяльності сайту бібліотеки полягає саме в розширенні, збільшенні знань, збагаченні кругозору особистості, навчання її умінням і навичкам самостійного пошуку інформації, її переробки й одержання знань, що складає основу неперервної освіти на базі самоосвіти.

Сьогодні веб-сайт Наукової бібліотеки є важливим інструментом інформаційного комплексу університету. І тільки постійний розвиток веб-сайту робить його цікавим і корисним для наших користувачів.

КООРДИНАЦІЙНА РОБОТА ЛАБОРАТОРІЇ «ЕКОЛОГІЯ І ОСВІТА»

С. СОВПРА,
доктор пед. наук,
професор, завідувач
кафедри хімії, екології
та методики їх навчання

Уперше природничо-географічний факультет виступив з ініціативою координації наукової діяльності загальноосвітніх закладів. Така співпраця започаткована з Сумівською школою (Бершадський район Вінницької області). Розробка планів та визначення об'єму досліджень адміністрація університету поклала на науково-дослідну лабораторію «Екологія і освіта».

Мета координації — апробувати наукові ідеї та технології еколого-природоохоронного напрямку співробітниками лабораторії і педагогічним колективом школи для реалізації екологічних досліджень та природоохоронних заходів.

Координація фундаментальних досліджень спрямована на вивчення біотичного різноманіття (видового складу рослин, тварин та їх топлів; рідкісних і зникаючих видів флори та фауни басейну річки Південний Буг); вив-

чення ландшафтного різноманіття (встановлення природних і антропогенних ландшафтів, ступеня впливу на них людини; розробка заходів збереження тощо); вивчення природних ресурсів (визначення впливу стаціонарних та пересувних джерел забруднення атмосферного повітря, ґрунтів; встановлення стадій дигресії лісових екосистем;

захарщення, засмічення, забруднення, заболочення, а іноді повне зникнення малих річок; проблеми збору, вивезення, переробки та утилізації побутових відходів).

Прикладні дослідження проводяться за двома напрямками: екологічна освіта (екскурсії, експедиції, походи; розробка та технологічні аспекти екологічних стежин

на територіях з різним ступенем трансформації; розробка методичних рекомендацій для вдосконалення екологічної освіти) та еколого-природоохоронні заходи (проведення паспортизації малих річок і природних джерел і криниць з подальшим їх розчищенням та благоустроєм; паспортизація та фіксування на картах схем джерел обстеження потенційних і фактичних об'єктів забруднювачів довкілля; озеленення, благоустрою населених пунктів; агітаційна робота серед населення та ін.).

Результати досліджень отримують своє відображення у збірнику наукових праць «Наукові записки екологічної лабораторії УДПУ» (вийшло друком 15 випусків).

Значна увага приділяється розробці методичних рекомендацій вчителям.

Творчість учасників університетського літературного об'єднання імені Миколи Бажана

Мал. Марини ПАВЛЕНКО

Людмила СУБОТА,
заступник директора з навчальної роботи НВК № 24 м. Умані

Ніжність і сила

Гойдає море білокрилих чайок.
Гойдає, ніби матінка — дитя.
Вода хлюпочеться від краю і до краю
Та заколює усе до забуття.
Гойдає човен рибаків у морі,
Гойда на рейді горді кораблі,
І ніжно-бережно на берег викидає
Гладеньку гальку й стелить по землі.
Дивлюсь на неї я, гладеньку й милу:
Такою, мариться, весь вік вона була.
Це ніжне море має таку силу,
Що перетвориться на гальку і скала!..
Вода тихенька греблю реє щосили.
У тихій заводі всі водяться лихі.
Отак життя нас — як би не просили, —
Розстелить галькою по росяній землі.

Олег СИРОТА,
випускник, вчитель
НВК №24 м. Умані

Ворожіння на кавовій гущі

Я випив кави. І на дні
Вдивляюся у таємний знак:
Що тут навялялось мені?
Коли? З ким буду я? І як?..

Десертне

Дай мені випити кави міцної
З чорних твоїх очей!
Хочу зазнати бадьорості злої
В цьому сп'янінні ночей!
З губ твоїх присмак старого вина
Робить безумним мене,
Я вже забув навіть власне ім'я:
Хто вже його поверне?..
Я ненажера — це вада моя.
Погляд розріже, як ніж...
Що на десерт? — Цілковитий весь я:
Іж же, ненаситна, їж!!!

Олександр ШАБОЛДОВ,
студент

* * *
Я не вмію кохати без жалю
і без болю,
Без дзвінків опівнічних
й депресивних прощань.
Я не вмію пустити
серце-птаха на волю
І віддатися шалу
стрімких поривань.
Я не вмію забути.
Це мій дар чи провина
У байдужому світі
швидкоплинних кохань?
Тут — любов хвилин сорок.
Я ж — люблю до загину,
У цілунках жагучих
й отруті чекань.
Я не буду грішити
й нарікати на долю,
Як думками до тебе
крізь вічність прилину.
Що було — більш ніколи
не вернеться знов.
Та весну вже відчули і коти,
і тополі!..
І — зривається птах
до небес ясно-синіх,
Провіщаючи віру, надію, любов!

Педагогічні Вісті
Газета Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Реєстраційний номер ЧС №610
Тираж 1000 прим.
Замовлення № 1

Засновник: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.
Головний редактор — канд. філологічних наук, професор **Н. А. ЦИМБАЛ**.
Макетування та верстка — канд. філологічних наук, доцент **Є. М. ПИЛИПЕНКО**.
Наша адреса: **20300, м. Умань, вул. Садова, 28**

- За зміст і достовірність відповідальність несе автор публікацій
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій
- Редакція залишає за собою право виправляти і скорочувати матеріали

Газета надрукована Уманським комунальним видавничо-поліграфічним підприємством Черкаської обласної ради